

NEOSVOBOJENI BRAT:

Magdalenska gora nad Gospo Sveto.

II.

il sem na Magdalenski gori. Visoka je 1056 m, vrhu gore stoji lepa gotska cerkva sv. Helene kraljice. V velikem oltarju stoji lepa podoba te svetnice in po njej se tudi gora imenuje. Pravilno se torej gora imenuje Šenthelenska gora ali Sv. Helena. V novejšem času pa se gora splošno nazivlje Magdalenska gora in je bolj znana pod tem imenom. Cerkev sv.

Helene stoji na razvalinah rimskega templja, ki je stal tukaj v paganski rimski dobi. Spodaj ob znožju gore na Gosposvetskem polju je stalo keltsko in pozneje rimsko mesto Virunum. Mesto je bilo pokončano v dobi preseljevanja narodov.

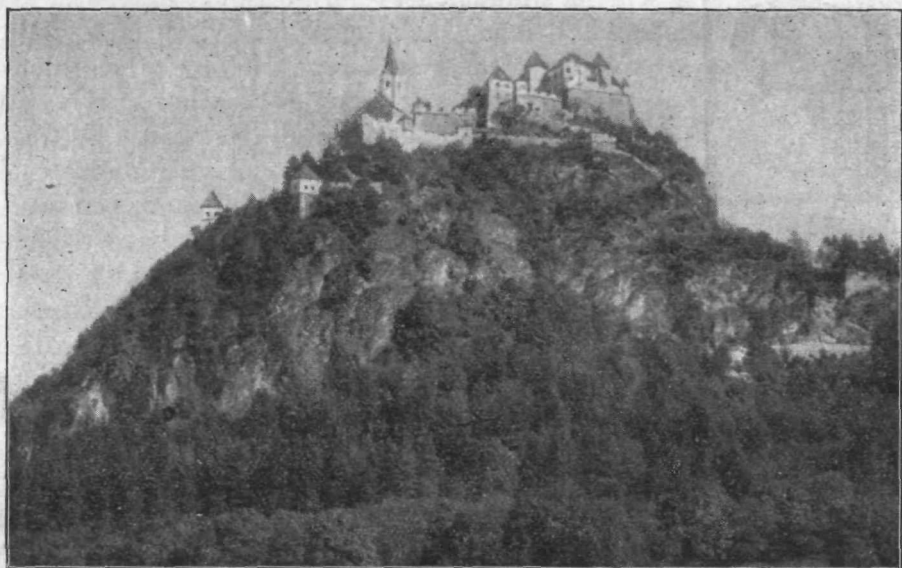
Očarljiv je razgled z Magdalenske gore. Spomnil sem se na besede, ki sem jih čital v neki knjigi o krasoti korotanske zemlje: »Temne višave se menjavajo s sočnatimi, blagoslovljenimi dolinami in v sanjavih alpskih jezerih se zrcalijo bežeči oblaki. Kakor srebrne niti preko zelene obleke potekajo reke in nosijo pozdrave svoje ledeniške domovine v daljna morja. Ti svet krasan, moj Korotan!«

Oziral sem se proti severu — ponemčena zemlja! Veljajo ji Gregorčičevi verzi:

Zatrt sedaj je tod naš glas
in tuji krog zvene glasovi,
tuj trg in grad, tuj ves je kras,
oh, naši so samo — grobovi!

»Tuj ves je kras« — krasna zemlja, a potujčena! Dve uri v severozahodni smeri leži mesto Št. Vid. Šteje nad 6000 prebivalcev, med njimi tudi dokaj priseljenih Slovencev, ki pa so vsi zapisani narodni smrti — ponemčenju. Njihovi otroci že ne znajo nobene besedice več slovenski. Ravno severno od Sv. Helene leži Dolgo jezero, nemško: Lang-See. Ime jezera in pa 1½ km dolgo močvirje južno od jezera izpričujeta, da je nekdanj moralo biti jezero precej daljše, nego je sedaj. Prav ob severnem znožju Helenske gore stoji na strmem, 100 m visokem apneniškem griču mogočni, dobro ohranjeni, najslavitejši koroški grad Visoka Ostrova. Grad v sedanji obliki je bil pozidan od l. 1575—1582 in je bil pač nepremagljiv. Na grad drži krasna cesta skozi 14 stolpov, ki bi jih bil zmagalec gradu moral zaporedoma osvojiti. Na gradu je zbirka orožja in viteške oprave. Tudi okrog Ostrovice živi še nekaj Slovencev.

Bolj nego pogled proti severu nas zanima pogled proti jugu. Štiri ure jugozahodno od Sv. Helene leži Celovec. Med Št. Vidom in Celovcem pa se razprostira 4 ure dolgo Gosposvetsko polje. Nekako na tretjini pota od Celovca do Št. Vida, 2 uri severno od Celovca pa leži naša slavna, naša ljubljena Gospa Sveta!

Grad Visoka Ostrovia

Lunica.

Lunica, lunica —
debel možiček,
debel možiček
naš je ta striček!

Drugič pa zopet
je lunica tanka,
tanka tako je
kakor šivanka.

Kadar pa kaže
z neba srpiček,
takrat je lunica
kakor rogljiček.

Ni ne možiček
in ne šivanka,
ni ne srpiček
in ne rogljiček —

luna je tudi
zemljica naša,
kdor ne veruje,
očko naj vpraša!

Albin Čebular.